

Καισαρέα Προκόπιον, Βιβλίον ὄλον ἡδυνάμεθα νὰ συντάξωμεν

Εἰς τὸ διάστημα τῶν δέκα καὶ τριῶν ἤδη αἰώνων, ἐξ ὅτου ὁ ὑπερθαύμαστος οὗτος ναὸς φιλοδομήθη ἀπήτησε πολλὰς ἐπισκευὰς καὶ ἐπανορθώσεις. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων ἐπεσκεύασαν διάφορα αὐτοῦ μέρη Βασίλειος ὁ Μακεδὼν, ὁ Ῥωμανὸς, Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος, Ἀνδρόνικος ὁ Γέρον, ὁ Παλαιολόγος, Ἄννα ἡ συζυγὸς Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου, ὁ Καντακουζηνὸς καὶ τέλος Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος, μετὰ δὲ τὴν ἄλωσιν, Σελῆμ ὁ Β', ὅστις ἀνεκαινίσαστο τὸ ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ καταπεσὸν ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον.

Ἄλλ' ἐναπέκειτο ἡ δόξα τῆς ἐντελοῦς ἀνακαινίσεως εἰς τὸν νῦν βασιλευόμενον Σουλτάνον. Ὄθεν, συλλαβὸν τὴν ἰδέαν ταύτην πρὸ δύο ἐτῶν, διέταξε τὸ Συμβούλιόν του νὰ ἐκτελέσῃ τὴν θέλησίν του, ἐπιψικισάμενος δαπάνην δέκα ἑκατομμυρίων γροτίων, καὶ προσληθέντες δύο ἀλλοθνεῖς ἀρχιτέκτονες, οἱ ἀδελφοὶ Φωφασάτη, ἀνέλαβον τὴν ἐπισκευήν.

Ἐκ τῆς πολυκαιρίας καὶ τῶν διαφόρων σεισμῶν τὸ κτίριον εἶχε κατακαθίσει, καὶ ἠπείλει τελείαν ἵσως πτώσιν. ἤρχισε λοιπὸν ἡ ἐπισκευὴ ἀπὸ τοῦ μεγάλου θόλου ἢ Τρούλλου, ὃν οἱ ἀρχιτέκτονες περιέδεσαν, οὕτως εἶπεν, εἰς τὴν βῆσιν του, διὰ σιδηρῶν στεφανῶν ἐν εἶδει ἀλύσειως στεβέρωτάτης. Διὰ τῆς τοιμηρᾶς ταύτης ἐργασίας ὁ θόλος ἀπαλλαγθεὶς τῶν τεσσάρων προσθέτων καὶ ἐκρύλλων ἀντιρῶν ἢ ἐρεισμάτων ἀνεδείχθη ἐν ὅλῃ τῇ ἀρχικῇ αὐτοῦ καλλονῇ. Μετὰ ταῦτα, ἐκαθαρίσθησαν τῶν ἐπισφαιρευθέντων ἀπὸ τὰς κατὰ καιροὺς ἐπισκευὰς χωμάτων καὶ λίθων αἱ κατὰ τὰς τέσσαρας γωνίας Κοχλίαι, αἱ πρὸς στήριγμα χρησιμεύουσαι τῶν ἀψίδων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ὁ θόλος.

Περαιωθεὶς δὲ καὶ τῆς ἐργασίας ταύτης, οἱ ἀρχιτέκτονες ἐπελήφθησαν τῆς δυσχερεστάτης ἀνορθώσεως τῶν εἰς τὰς ἀψίδας τοῦ δευτέρου ὑπερῶν τῶν κατηχουμένων δώδεκα κίονων, ὄντων ἐτοιμορόπων. ἤρχισαν ἔπειτα τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ, καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας κατάρθωσαν νὰ ἐπαναφέρωσιν ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην τοῦ Ναοῦ λαμπρότητα, καθαρῶσαντες τοὺς τοίχους καὶ τὸ ἔδαφος ἀφ' ὄλον τὸ καλύπτον αὐτοὺς κόνιαμα καὶ ἀνακαλύψαντες τοιοῦτοτρόπως τὰ πολυτελῆ καὶ ὠραῖα τῶν τοίχων μάρμαρα, ὧν καὶ τεχνικώτατα ἀνεπλήρωσαν τὰ φθαρέντα μέρη καὶ τὰς τῶν θόλων ἐκ χρυσοῦν καὶ ποικιλοχρῶν ὑέλων ψηφιδογραφίας, περιεχούσας Σταυροὺς, Χερουβίμ καὶ ἄλλα ἱερὰ ἀπεικονίσματα.

Τὸ στολιζόν ἄλλοτε τὴν γυναικονίτιδα ἢ τὰ πρῶτα κατηγούμενον λαμπρότατον καὶ γλαφυρότατον σύμπλεγμα μωσαϊκῶν ποικίλων ἀνθῶν καὶ φύλλων ἐξ ἰάσπου, καὶ πορφυρίτου, ἀλαβάστρου καὶ ὄφιτου λίθων καὶ κόγχων μαργαριτοφόρων, φθρὲν κατὰ μέγα μέρος, τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἀνεπληρώθη ὅσον ἦτο δυνατόν ἐντελέστερον ὑπὸ τινος Ἰταλοῦ σκηνογράφου Φορνάρη. Ἐπεσκευάσθησαν δὲ ἐπὶ τὸ λαμπρότερον καὶ αἱ προσήκουσαι ἐντὸς τοῦ τεμένου ἐργασίαι, αἱ ὑπὸ τοῦ ὀθωμανικοῦ θρησκείματος ἀπαιτούμεναι, ὡς τὸ θεωρεῖον τοῦ Σουλτάνου, ἡ ὀπισθεν προστεθεῖσα αἰθουσα καὶ ὁ τῆς ἀναπαύσεως θάλαμος, καὶ ὁ ὀθωμανικὸς ἄμβων (μεμπέρ), τὸ Μιράμπ, ἦτοι τὸ ἀλλάριον, καὶ 120 πλουσιώτατοι πολυέλαιοι.

Ἄστὴ περίπου εἶναι ἡ γενομένη ἡδὴ τοῦ Ναοῦ τοῦτου ἐπισκευὴ καὶ ἀνακαινίσις, δι' ἧς ἐπανελάθεν ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐσωτερικῶς, τέσσαρας ἀκριβῶς αἰῶνας, τεσσάρων ἐτῶν δεούντων, μετὰ τὴν ἄλωσιν, ἅπασαν σχεδὸν τὴν πρὸ τοῦτου μορφήν καὶ κομὴν τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ λαμπρότητα! Παράδοξος δὲ σύμπτωσις! Ὁ ναὸς οὗτος, ὅστις ἐμελλε ν' ἀνακαινισθῇ τοιοῦτοτρόπως, εἶναι καὶ ὁ μόνος τῶν πολυκρήθμων ἐκείνων καὶ μεγαλοπρεπῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ναῶν, ὅστις μετὰ δεκατριῶν ἡδὴ αἰῶνας καὶ ἀφοῦ μετεβλήθη καὶ εἰς Τζαμίον διέσωσε τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ ὄνομα Νὰὸς ἢ Τζαμίον τῆς ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ αἰεποτε καλούμενος.

Ἡ Ἁγία Σοφία ὑψοῦται εἰς τὰ μεσημβρινὰ πλάγια τοῦ πρώτου λόφου τοῦ Βυζαντίου, πλησίον τῆς ἄλλοτε Ἀκροπόλεως τοῦ Ἁγίου Δημητρίου (τανῦν *Sarai Mπουροῦ*), ἐπὶ τοῦ δευτέρου, κατὰ τὴν ἐπὶ Βυζαντινῶν διαίρεσιν τῆς πόλεως, Ῥεγεῶνος, ὅπου ἐπίσης ἔκειτο τὸ παλάτιον τῆς Γερουσίας. Εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐπέφοντο οἱ Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες. Ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τοῦ Ναοῦ τοῦτου, πρὸ τῆς ἀνοικοδομῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὁ μελλίβριτος Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τὰς θαυμασίας ἐκέρυττε διδαχὰς του καὶ τὴν περιφανῆ ἐκείνην Ἀυγούστην Εὐδοξίαν ἤλεγξε δημοσίως. Εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον, ἅμα μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ ὁ Β' Μωάμεθ εἰσελθὼν Ὀριαμβευτικῶς εἰς τὸ Βυζάντιον διὰ τῆς πύλης τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ (τὴν νῦν *Τόπκατι*) προῆλθεν κατ' εὐθείαν, ὡς ἂν θέλων νὰ λάβῃ δι' αὐτοῦ κατοχὴν τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἔπειτα μετέβη εἰς τὸ περιώνυμον μέγα παλάτιον τῶν Αὐτοκρατόρων, τ' ἀνάκτορα τῆς Χαλκῆς Δάφνης, Πορφύρας, Χρυσοτρικλίου κλπ. (1) ἅτινα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀλώσεως ἦσαν παρημελημένα, καὶ ἀναβὰς ἐπ' αὐτὰ ἐξεφώνησε τοὺς περσικοὺς ἐκείνους στίχους:

« Αἱ ἀράχαι ἐξύφανον τοὺς ἰστούς αὐτῶν εἰς τ' Ἀνάκτορα τῶν Καισάρων καὶ ἀπὸ τὰς νυκτερινὰς κραυγὰς τῶν γλαυκῶν ἀντίχρησαν οἱ πύργοι τοῦ Ἐφρασιγιά! »

Κ. Π.

ΟΙ ΣΙΦΩΝΕΣ.

Ἐν ἀπὸ τὰ ἀερώδη φαινόμενα, ἅπερ παρουσιάζονται συχνάκις εἰς τὸν γήινον πλανήτην καὶ ἅτινα ἐπισείρουσι καθ' ἑκάστην τὴν περιέργειαν καὶ ἔρευαν ὄλου τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, εἶναι καὶ οἱ Σίφωνες, κοινῶς Τρόμπα καὶ σίφουνας. Ἐν γένει Σίφων καλεῖται πᾶν σῶμα κενὸν ἐνδῶθεν, ὡς σωλὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Οἱ δὲ φυσικοὶ ἰδιαιτέρως σίφωνα καλοῦσι σωλῆνα τινὰ ἐξ υἴας-

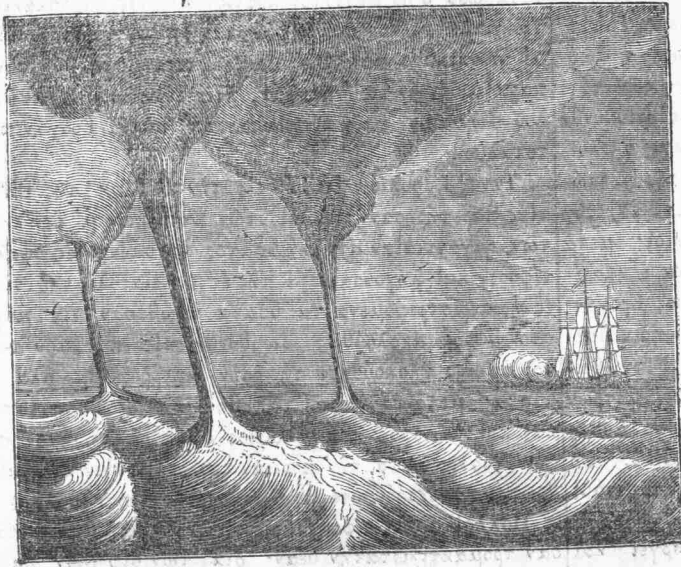
(1) Εἰς τ' ἀνάκτορα ταῦτα ὑπῆρχον ὑπὸ τὸν θρόνον οἱ χρυσοὶ καὶ ἀργυροὶ λέοντες, οἵτινες διὰ μηχανῆς ἐβρουχάντο, καὶ ἀνίσταντο μετ' ἐξαγριωμένον βλέμμα ἀπὸ τῶν βάσεων των, ὡς ἂν ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπὶ θρόνου καθήμενος ἐδέχετο ξένους πρέσβεις· περὶ δὲ τοῦ Τρικλίου ὑπῆρχον κατασκευαστὰ δένδρα καὶ ἐπ' αὐτῶν ὄρεα, ἅτινα ἐκελλάδου ἐναρμονίως.

δήποτε ύλης, κυρτόν, τοῦ ὁποίου οἱ δύο θραχίονες εἰσὶν ἴσοι ἢ ἀνίσιοι, χρήσιμον δὲ εἰς μετάγγισιν διαφόρων υγρῶν. Ἐνταῦθα προέκυψεν ἰσως ἡ ὀνομασία σίφων εἰς φαινόμενον ἀερώδες, ἔνεκα τῆς ὁποίας παρουσιάζει ιδιότητος ἢ ἀπορροφᾶ τὰ υγρά ἐκ τῆς θαλάσσης, τῶν ποταμῶν καὶ τῶν τοιούτων, ἐκ τοῦ « σιφανίζω, ῥοφῶ » ἢ ἴσως ἐκ τοῦ τυφῶν τροπή τοῦ τ εἰς σ παραλείποντες δὲ τὰ περὶ παραγωγῆς τῆς λέξεως, ὡς ἔργου ὑψηλοτέρων ιδεῶν, ἐπιχειροῦμεν νὰ περιγράψωμεν ἀπλῶς παραδείγματα τινὰ διαφόρων σίφωνων, καθὼς καὶ τὰς μέχρι τοῦδε παραδεγεμένας παρὰ τῶν περισ-

πρώτον, πρὸς ὃν στρεφόμενα φέρονται ἐλικοειδῶς ἄχρι οὐ συνενοῦνται μετ' αὐτοῦ. Ἄλλοτε οἱ δύο οὔτοι κῶνοι δὲν συνενοῦνται καὶ τότε σχηματίζουσι δύο σίφωνα τὸν μὲν ἀναβαίοντα, τὸν δὲ καταβαίοντα, συνήθως ὁμοῦς ὑπάρχει ὁ εἰς τῶν δύο τούτων. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς παρουσιάζουσι τὰ αὐτὰ φαινόμενα ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν.

Οἱ Σίφωναες, καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν, εἰσὶν ἐν τῶν παραδοξοτέρων φαινομένων τῆς Μετεωρολογίας καὶ ἐν τῶν ἀκαταληπτοτέρων καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὰς αἰτίας τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν. Οἱ φυσικοὶ ἐπενόησαν πολλὰς θεωρίας ὡς πρὸς τὴν ἐξήγησιν τοῦ σχηματισμοῦ, ἀλλ' ὅλοι εἰσὶν ἀπλαῖ ὑποθέσεις, καὶ καμμία ἐξ αὐτῶν δὲν ἐξηγεῖ τὸ φαινόμενον.

Τινὲς λοιπὸν τῶν φυσικῶν ἀποδίδουσι τὸν σχηματισμὸν τῶν θαλασσίων σίφωνων εἰς ἐκκρήξεις ὑπογείων ἀτμῶν ἢ ὑποθαλασσίων ἠφαιστειῶν, ἀλλὰ διὰ τοιαύτης ὑποθέσεως δύναται νὰ ἐξηγηθῇ μόνον ὁ ἀναβαίων, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ καταβαίων σίφων, ὅστις παρουσιάζεται συγχρόνως μετ' ὁν πρῶτον ἄλλοι πάλιν ἀποδίδουσι τὰς αἰτίας εἰς τὸν ἠλεκτρισμὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἀπίθανος, καθότι ἂν ὁ ἠλεκτρισμὸς ἦτον ἡ αἰτία, τότε ἤθελε συμβῆ ἀναγκαιῶς ἠλεκτρικὴ ἐκκένωσις εἰς τὴν συνάφειαν τῶν δύο κῶνων καὶ οὕτω ἤθελε διαλυθῆ ὁ σίφων, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας παρατηροῦμεν νὰ διατηρῆται ἐπὶ πολλὰς ὥρας. Ἡ τρίτη γνώμη ἣτις παραδέχεται παρὰ τῶν περισσοτέρων φυσικῶν, ὡς πιθανο-

Οἱ Σίφωναες.

σοτέρων φυσικῶν αἰτίας, ἔνεκα τῶν ὁποίων παρουσιάζεται τὸ φαινόμενον τοῦτο, καὶ οὕτω νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ φοβεροῦ καὶ ὀλεθριοῦ τούτου φαινομένου.

Οἱ Σίφωναες συμβαίνοσι καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς· καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περιστασιν σύγκεινται ἀπὸ στήλην ὕδατος ἢ ὕδατομοῦ ἢς τὸ ἄκρον ἄρχεται πάντοτε ἀπὸ νέφους πυκνὸν καὶ λήγει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Ἄλλοτε κάθετος καὶ ἄλλοτε πλαγίᾳ, εἶναι δὲ ἢ εὐθεῖα ἢ κυρτὴ ἔχουσα τὸ αὐτὸ πάχος καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος, ἢ ἄλλοτε εἶναι ἐξογκωμένη ἢ κοιλωμένη εἰς τινὰ αὐτῆς μέρη. Ἐνίοτε φαίνεται ἀκίνητος καὶ ἄλλοτε παρουσιάζει κίνησιν διπλὴν ἢ μεταθέσεως ἢ περιστροφῆς· ἡ στήλη αὕτη ἔχει διάστασιν 5—50—60 μέτρων γαλλικῶν· εἰς δὲ τὴν δευτέραν περιστασιν ἦτοι οἱ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς σίφωναες σύγκεινται ὡσαύτως ἐκ στήλης ὕδατος, ὁμοίᾳς τῆς πρώτης, μετ' ὀλίγην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ τελευταία σύγκειται ἐκ μικροτάτης ποσότητος ὕδατος ἢ ὕδατομοῦ καὶ παρουσιάζεται σπαινωτέρον, καὶ ἀνευ βροχῆς καὶ χαλάζης.

Ἐν γένει οἱ σίφωναες ἀρχίζουσι ἐκ τοῦ νέφους μετ' ὀλίγον ἐκκινεῖται κατὰ μῆκος αὐξανόμενον. Ἰσχυρὰ αὐτοῦ παρατηρεῖται ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ἀναβράζουσα, τὰ ὕδατα αὐτῆς ὑψόμενα ταχέως εἰς τὸ κέντρον τοῦ κινιθέντος τῆς θαλάσσης μέρους καὶ ἐξατμιζόμενα σχηματίζουσι δεύτερον κῶνον ὅμοιον μετ' ὁ-

τέρᾳ ἀποδίδει τὸν σχηματισμὸν τῶν σίφωνων εἰς τὴν σύγκρουσιν τῶν ἀντικειμένων ἀνέμων ἔνεκα τῆς ὁποίας παράγεται ἐλικοειδῆς κίνησις, δι' ἣς τὰ μεταξὺ ὕδατα καὶ νέφη συμπυκνούμενα εἰς σχῆμα κωνοειδῆς περιστρέφονται· ἂν ἡ περιστροφή αὕτη εἶναι ταχεῖα ἢ κεντρόφυξ δύναμις, θέλει ἀπομακρύνει τὰ μέρη τοῦ ἄξονος τῆς περιστροφῆς, καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν θέλει σχηματίσει κενὸν πρὸς ὃ θέλει εἰσερθεῖν ὁ ἀήρ καὶ τὰ ὕδατα, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν θεωρίαν μένουσιν ἀνεξήγητοι οἱ ἐν καιρῷ νηνεμίας σχηματιζόμενοι σίφωναες. Τὰ ἐπόμενα παραδείγματα μᾶς θεσπιοῦσι προσηκόντως περὶ τῶν τελευταίων τούτων σίφωνων.

Κατὰ τὰ 1714 ὁ κύριος Γαλλαβέρτος παρατήρησεν ἐπὶ τῆς λίμνης τῆς Γενεύης, ἐν καιρῷ νηνεμίας, σίφωνα, ὅστις μετὰ τὴν διάλυσίν του δὲν ἔφερεν οὔτε ἄνεμον οὔτε βροχὴν.

Κατὰ τὰ 1742 παρατηρήθη ἕτερος σίφων ἐπὶ τῆς αὐτῆς λίμνης, ὅμοιος τοῦ πρώτου.

Τὴν 11 Αὐγούστου 1828 περὶ τὰς 7 ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ καθητὴς Κ. Μαριαντόνιος, παρατήρησεν σίφωνα ἐπὶ τῆς αὐτῆς λίμνης, κωνικὸν ἔχοντα τὸ σχῆμα καὶ ἅμα προσεγγίσαντα τὴν λίμνην, τὰ ὕδατα αὐτῆς ἐταράχθησαν σχηματίζαντα βιαίως ἀφρώδη ἀναβρασμὸν καὶ ἀκολούθως ὑψθέντα εἰς ὕψος 15 περίπου μέτρων γαλλικῶν· εἰς δὲ τὴν κίνησίν του ἐπικρουσάσεν κυματι-

σμούς μακροῦ ὑφάσματος, ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου κινου-
μένου.

Διάφοροι ἄλλοι σίφωνες ἐπισυμβάντες κατὰ διαφό-
ρους καιροὺς, ἐξ ὧν λαμβάνει ὁ ἀναγνώστης ἀκριβεστέρ-
αν ἰδέαν, εἶναι αἱ ἐξῆς·

Τὴν 6 Σεπτεμβρίου 1814 ὁ Κ. Ναπιέρος πλοίαρ-
χος, παρετήρησε θαλάσσιον σίφωνα, ὅστις ἐπλησίσεν
εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τὸ πλοῖόν του· ὅταν ἐνεφανίσθη,
λέγει ὁ Κ. Ναπιέρος, εἶχε σχῆμα κυλινδρικόν, ἐντὸς
τοῦ ὑποίου ὑψώθη τὸ ὕδωρ μετὰ μεγάλην ταχύτητα, καὶ
ἀκολουθῶς ἔμεινεν ἀκίνητος ὀλίγας στιγμὰς· περὶ τὴν
βάσιν τοῦ σίφωνος ἡ θάλασσα ἀναθράζουσα ἐσχημά-
τισεν ἀφρούς, μεγάλη ποσότης ὕδατος ὑψώθη ἐπομέ-
νως μέχρι τῶν νεφῶν, καὶ ἠκούσθη συριγμός· ἡ διευ-
θύνσις τοῦ σίφωνος ἦταν κατ' εὐθὴν λόγον τῶν τότε
πνεόντων μεταβλητῶν ἀνέμων, ἀκολουθῶς διευθύνθη
κατὰ λόγον ἀντίστροφον τοῦ πνεόντος ἀνέμου· ὁ πλοίαρ-
χος τότε διέταξε καὶ ἐπυροβόλησεν ἐπὶ τοῦ μετεώ-
ρου τούτου, ὅπερ διασπαρὲν ὑπὸ τῆς σφαιρας ἐσχίσθη
εἰς δύο μέρη, κυμαινόμενον τῆδε κακεῖσε· μετὰ
παρέλευσιν 1/60 ἐνωθέντα τὰ μέρη ταῦτα ἐξηφανί-
σθησαν μετ' ὀλίγον καὶ τότε ἔπεσε χεῖμα ἄρρος βροχῆς·
κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Ναπιέρου πρὶν δια-
σχισθῆ ὁ σίφων διὰ τοῦ τηλεβόλου εἶχε περὶ τὴν βά-
σιν τῆς θαλάσσης διάμετρον 920 περίπου μέτρων
γαλλικῶν, ὕψος δὲ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης
μέχρι τοῦ νέφους περίπου μέτρα γαλλικὰ 500. Τὸ
μέγιστον τοῦτο ὕψος τὸ ὅποιον συμβαίνει εἰς τοὺς
σίφωνας, ἀντιβαίνει καθόλα εἰς τοὺς νόμους τῆς ἀτ-
μοσφαιρικῆς πιέσεως· ὅθεν φαίνεται ὅτι ἐνεργεῖ καὶ
ἐτέρα τις ἀγνώστος δύναμις, δι' ἧς ἡ ἀνάστασις τῶν
ὕγρων φθάνει τὸν ὑπέρτατον τοῦτον βαθμόν.

Παρατηρήθη ἕτερος σίφων· εἰς τὸ ἐνδοθεν τοῦ κώνου
μέρος διακρίνεται ἐντελῶς ἀπὸ τῆς θαλάσσης μέχρι
τοῦ νέφους, τὸ ὑψούμενον ἀμώδεις ὕδωρ, ὡς ὁ κα-
πνὸς ἐπὶ καπναγωγοῦ. — Ἔτερος σίφων ἐπὶ τῆς ξηρᾶς
ἐπισυμβὰς ἀπερρόφησεν τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν ἅπερ
μετέφερε εἰς μεμακρυσμένους τόπους τοὺς ὀποίους καὶ
ἐπλημμύρησεν.

Τὴν 26 Αὐγούστου 1826 σίφων τρομακτικώτατος
κατεδάφισε μεγάλην ἔκτασιν γῆς, εἰς Καρκασόνην
τῆς Γαλλίας. Νέος 17 ἐτῶν ἀρπαχθεὶς ὑπὸ τοῦ με-
τεώρου ἐρρίφθη μακρὰν ἐπὶ βράχου καὶ ἐσυντρίφθη ἡ
κεφαλὴ του· δεκατέσσαρα πρόβατα μετεωρηθέντα ὑπὸ
τοῦ αὐτοῦ σίφωνος εὐρέθησαν πολὺ μακρὰν· ὁ σίφων
μετετόπισε βράχους κολοσσαίους, ἀνύψωσε καὶ ἀνέτρε-
ψε τοὺς μεγάλους λίθους τῆς θύρας τοῦ παλατίου, κα-
τεκρήμνισε πολλὰς οἰκίας, μετεώρησεν ἀμάξας, ἐξερρί-
ζωσε παμμεγέθη φυτὰ· κλπ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύ-
την ὁμολογοῦσιν οἱ παρατηρηταί, ὅτι ὁ αἶρ ἀπέπνεεν
θεῖσι δὴ ὀσμῆν.

Τὴν 9 Ἰουλίου 1833 εἰς τὴν νῆσον Κύργρον (Κόρ-
σικαν) παρετήρηθη μετέωρον συνιστάμενον ἐξ ὕδατος,
ἀέρος καὶ πυρός, τὸ ὅποιον ἀποσπασθὲν αἴφνης ἀπὸ τὰ
νέφη, κατέπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπροξένησε πολὺ πα-
ράδοξον ἀποτέλεσμα. Ἡ ἀέριος αὕτη μάζα πλήρης ἡ
λεκτρισμοῦ, ἀναπτυσθεῖσα εἰς παχύτατον νέφος, ὑ-
ψώσεν ἐκ τῆς γῆς ἀπειρον ποσότητα χωμάτων· βιαίως
δὲ κινουμένη ἐφάνετο ὡς σφαῖρα παμμεγέθης καὶ φω-
τεινῆ, καὶ οἱ ἐξ αὐτῆς ἐξερχόμενοι φωτεινοὶ κροσσοί,

οἵτινες ἐπλήρουν μέγα διάστημα μετεβλήθησαν εἰς οὐ-
ράνιον τόξον τὸ ὅποιον μετὰ παρέλευσιν 1/2 ὥρας
ἐξηφανίσθη· ὁ πυκνὸς αὗτος ἀτμὸς ἀνέσκαψε τὸν τό-
πον ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἔπεσε καὶ ἐσχημάτισε λάκκον 10
ποδῶν βάθους καὶ 25 ὕψους.

Τὴν 8 Ἰουλίου 1833 εἰς τὰς 8 π. π. πλησίον τῆς
Νεαπόλεως παρετήρησαν θαλάσιον σίφωνα, ὅστις πε-
ριτρέξας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὀλίγα
στιγμὰς, ἐπλησίασε μετὰ ταχυνομένην κίνησιν πρὸς τὴν
πλατεῖαν τῆς ἀγορᾶς, εἰς ἣν πωληταὶ τινες πορτοκα-
λίων ἐξεπλάγησαν ὅταν ἴδον νὰ γείνωσιν ἄφαντοι ἐν ῥοπῇ
ὀφθαλμοῦ δύο μέγιστοι κοφίνοι πλήρεις πορτοκαλίων.
Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἂν καὶ ἐφάνη γελοῖον, ἦτον
μ' ὅλα ταῦτα πολλὰ σημαντικώτερον καὶ συγχρόνως
παραδόξοτερον εἰς τὴν νέαν, ἧτις εὐρισκομένη ἐπὶ ὑψη-
λοῦ δώματος· εἶδε πίπτουσαν ἐπ' αὐτῆς βροχὴν πορ-
τοκαλίων.

Τὴν 23 Ἰουλίου 1837 εἰς τὴν Βεβήην τῆς Ἐλβε-
τίας παρετήρησαν πολλοὶ τῶν κατοίκων μ' ἐκπληξίν
των, γιγαντιαίαν στήλην ὕδατος ἀρχομένην ἐξ ὑψηλοῦ
νέφους, καὶ λήγουσαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας λίμνης τινὸς
ἐξ ἧς περιστρεφόμενα τὰ ὕδατα ὑψώθησαν εἰς μέγι-
στον ὕψος· ἀκολουθῶς διευθύνθη εἰς ποταμὸν τινα
τοῦ ὀποίου ἠκολούθησε τὴν ῥοήν, ἀπαρρόφωσα ὅλα τὰ
ὕδατα· μετὰ ταῦτα μετεβλήθη εἰς τρομακτικώτατον
καὶ πυκνὸν νέφος· ἡ πελώρια αὕτη στήλη ἦτον σί-
φων, ὅστις κατὰ τὴν πορείαν του ἀνέτρεψεν ἕνα ἄν-
θρωπον καὶ ἐξερρίξωσε παμμεγέθεις δένδρον.

Πολλοὶ ἄλλοι σίφωνες παρατηρηθέντες, ἐπαρροσεί-
σαν τρομακτικώτατην θέαν· διὰ τῶν σιφῶνων παρε-
τηρήθη πολλάκις βροχὴ πίπτουσα ἐξ ἀμμώδους ὕλης,
ἄλλοτε ἐκ κοινιορτοῦ, ἄλλοτε ἐκ σπερμάτων καὶ ἄλλο-
τε ἐξ ἀνθῶν.

Τὸ ὀλέθριον τοῦτο μετέωρον συμβαίνει μᾶλλον εἰς
τοὺς θερμούς ἢ τοὺς ψυχροὺς τύπους καὶ ἐμφανίζεται
μετὰ πολλῶν ἡμερῶν νηνεμίαν· περὶ τῆς παραδόξου
δυνάμεως τῶν σιφῶνων ἡ ἐπιστήμη, ὡς εἴπαμεν, δὲν
ἠδυνήθη εἰσέτι νὰ δώσῃ ἀποχρῶντα λόγον. Ν. Ζ.

ΜΑΡΚΟΣ ΚΟΥΡΤΙΟΣ ΡΙΠΤΟΜΕΝΟΣ

Εἰς τὸ Βαράθρον.

Ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ εἶναι τὸ ἰσχυρώτερον καὶ
ἐξοχώτερον τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων. Καὶ εἰς τῶν
νεωτέρων ἔθνων τὴν ἱστορίαν εὐρίσκωμεν δείγματα με-
γάλων ὑπὲρ τῆς πατρίδος θυσιῶν καὶ πράξεων, ἰδίως δὲ
εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἀναγεννήσεως, ἀλλ' ὁ
πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ ὑπῆρξεν εἰς τὸν ἀνώτατον
βαθμὸν ἀνεπτυγμένος εἰς τοὺς προπάτορας ἡμῶν, καὶ
εἰς τοὺς ἀρχαίους Ῥωμαίους.

Ὁ Μάρκος Κούρτιος, ὃν παριστᾷ ἡ εἰκονογραφία μας,
ἐκ γενεᾶς εὐγενοῦς τῆς Ῥώμης καταγόμενος, ἀπεθανάτισε
τὸ ὄνομά του διὰ τῆς ῥωμαϊστέρως πράξεως, ἣν ἐνέπνευ-
σεν ποτε ὁ τῆς πατρίδος ἔρωσ, πράξεως τοσοῦτον ὑψη-
λῆς, ὥστε αἱ εὐγενεῖς ψυχαὶ δὲν θέλουσιν νὰ θεωρήσωσιν
αὐτὴν μυθώδη, ὡς ἱστορικοὶ τινες ἐγνημοδότησαν.